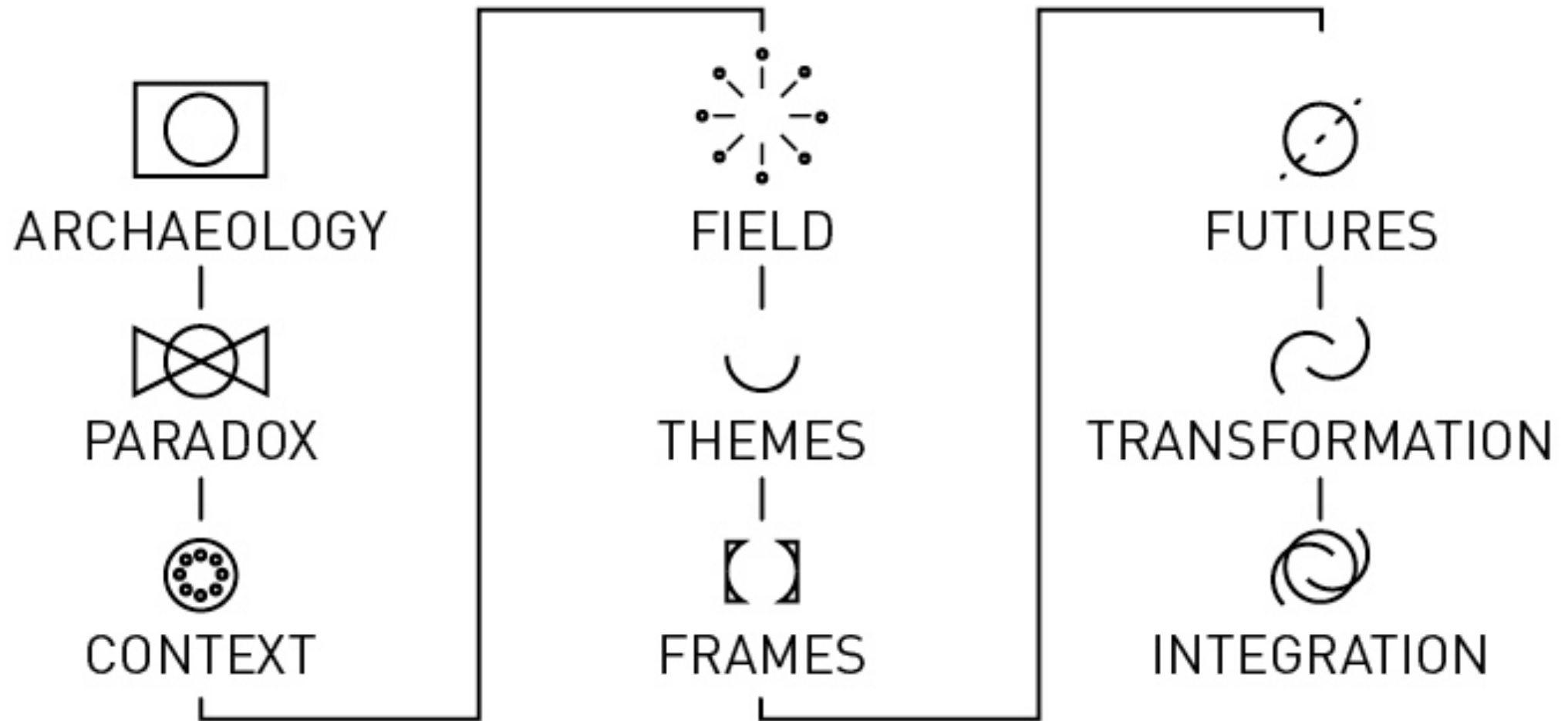

Radical

Reframing

Identiteit & Integratie

ONDERZOEKSMETHODIEK

© Lucy Klippan

FRAME CREATION (KEES DORST)

THEMATIEK

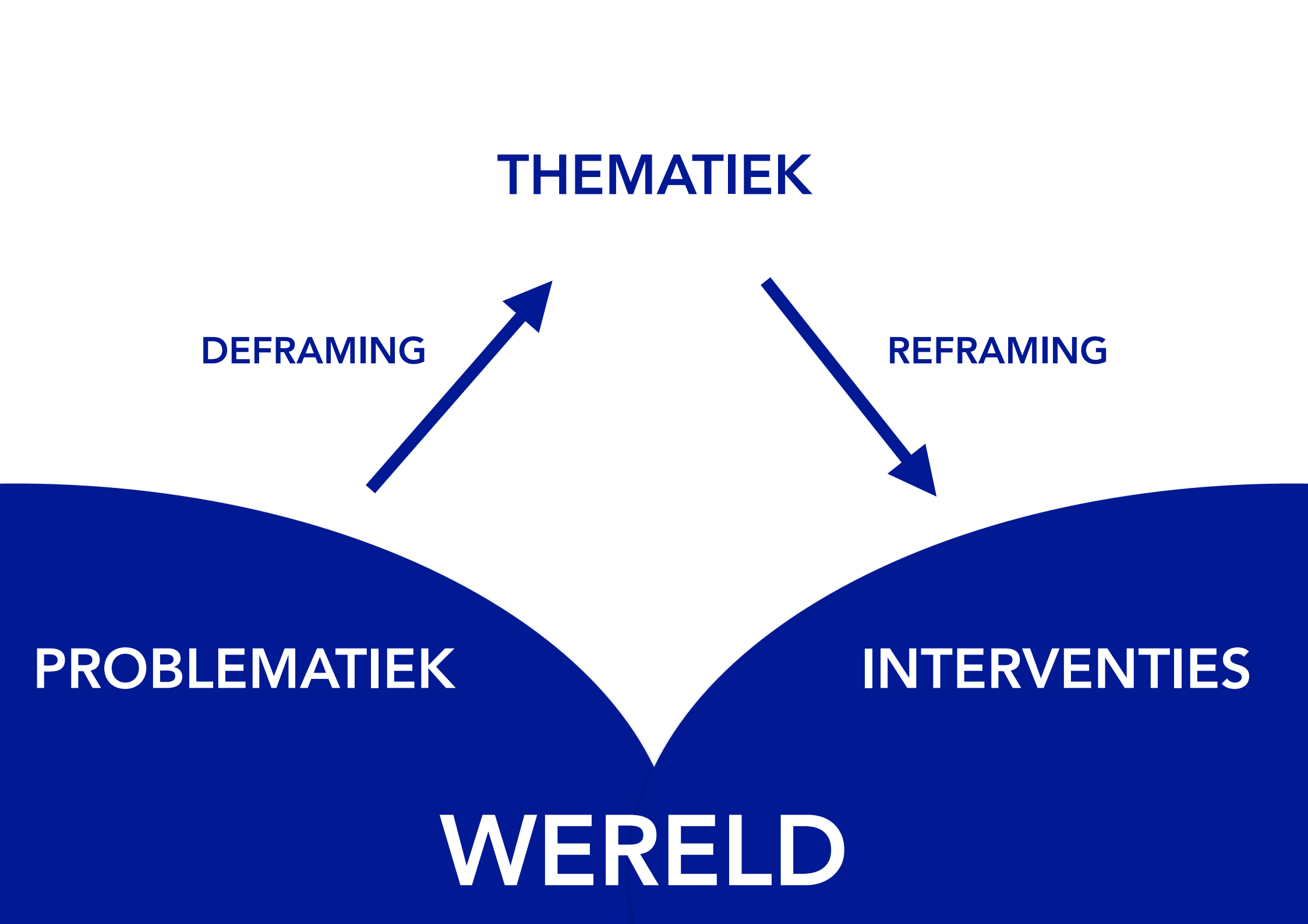
DEFRAMING

REFRAMING

PROBLEMATIEK

INTERVENTIES

WERELD

Programma

Crash Course

Relatie Ontwerp

De-framing

Re-framing

Ontwerpen

Nieuwe Ronde

CANVAS

OFF THE RECORD

BUURTFILOSOFIE

SCRIPT

CRASH COURSE

Crash Course Frame Creation

Voor stadsprofessionals, ontwerpers en wetenschappers.

Wat zijn de achterliggende thema's van radicalisering?

ACHTERLIGGENDE THEMA'S CRASH COURSE

Verdriet Angst Onmacht Woede Bedreiging Passie

Contact Identificatie Ontluistering Teleurstelling

Samenleving afwijzen Acceptatie van verschil Eigendom

Perspectief Onwetendheid Betekenis Verantwoordelijkheid

Onbegrip Erkenning Herkenning Passie Visie Wraak

Uitsluiting Eenvoud Zwart/wit Zichtbaarheid Identiteit

Autonomie Stijl Status Trots Vrijheid Zichtbaarheid

Zingeving Vriendschap Verveling Ambitie Dubbelleven

Opoffering Erbij horen Jezelf uitdagen Ik en mijn clubje

Thuis voelen Nieuwsgierigheid Humor Bevestiging Bedoelt

het goed Zelfstandigheid Plezier Saamhorigheid Spelen

Vooroordelen Netwerk Hunger for fame Druk Bestaansrecht

FASE 1 ARCHEOLOGIE

Relatie ontwerp
Geschiedenis

RELATIE ONTWERP met stadsprofessionals

Jay Navarro (Just Common People)

Buurtwerk in Moerwijk (o.a. Community Center, Kinderwinkel, Vier de natuur, Heeswijkplein, St. MOOI)

Maatschappelijk werk (Jeugd InterventieTeam)

Middelbare school Zuid-West college

Jongerenstadslab van gemeente

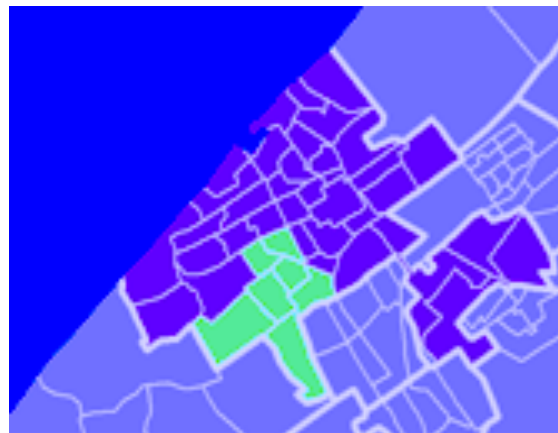
Basisscholen (Ds. D.A. van den Bosch school Moerwijk, het Startpunt Schilderswijk)

Campagnes (Dare to be Grey)

Escamp is een grote wijk. Het ontwerp team wilde 'overall' aanwezig zijn en zich aanpassen aan de stadsprofessionals.

'Fieldlab on location' in:

- Community Center
- Snackbar Heeswijkplein
- Nieuwe buurtcentrum
- Ds. D.A. van den Boshschool

ARCHEOLOGIE

WAT WERKT GOED?

Voorbeeld uit de Jeugdhulp

Uit gesprekken met jeugdhulp professionals blijkt dat kleine, intuïtieve, persoonlijke handelingen doorslaggevend zijn voor het ontwikkelen van een vertrouwensband met jongeren.....

“De jongere zei naderhand dat het feit dat onze wekelijkse ontmoeting bestond uit samen wat eten bestellen en dit achter mijn eigen bureau opeten, in plaats van in de spreekkamer, maakte dat hij niet is afgehaakt.”

(Jeugd Interventie Teamlid)

Belemmeringen

Kleine, intuïtieve, persoonlijke handelingen zijn:

- onderbelicht in de formele evaluatie van casussen
- moeilijk overdraagbaar en opschaalbaar
- niet te vatten in protocollen...

"We hebben behoefte aan experimenteerruimte" ('s Heeren Loo)

FASE 2 DE-FRAMING

Paradox

Context

Veld

Thema's

PARADOX

analyse van belemmeringen

Tijd

verbonden raken kost tijd

Geld

belangrijke functies worden wegbezuinigd

Taal

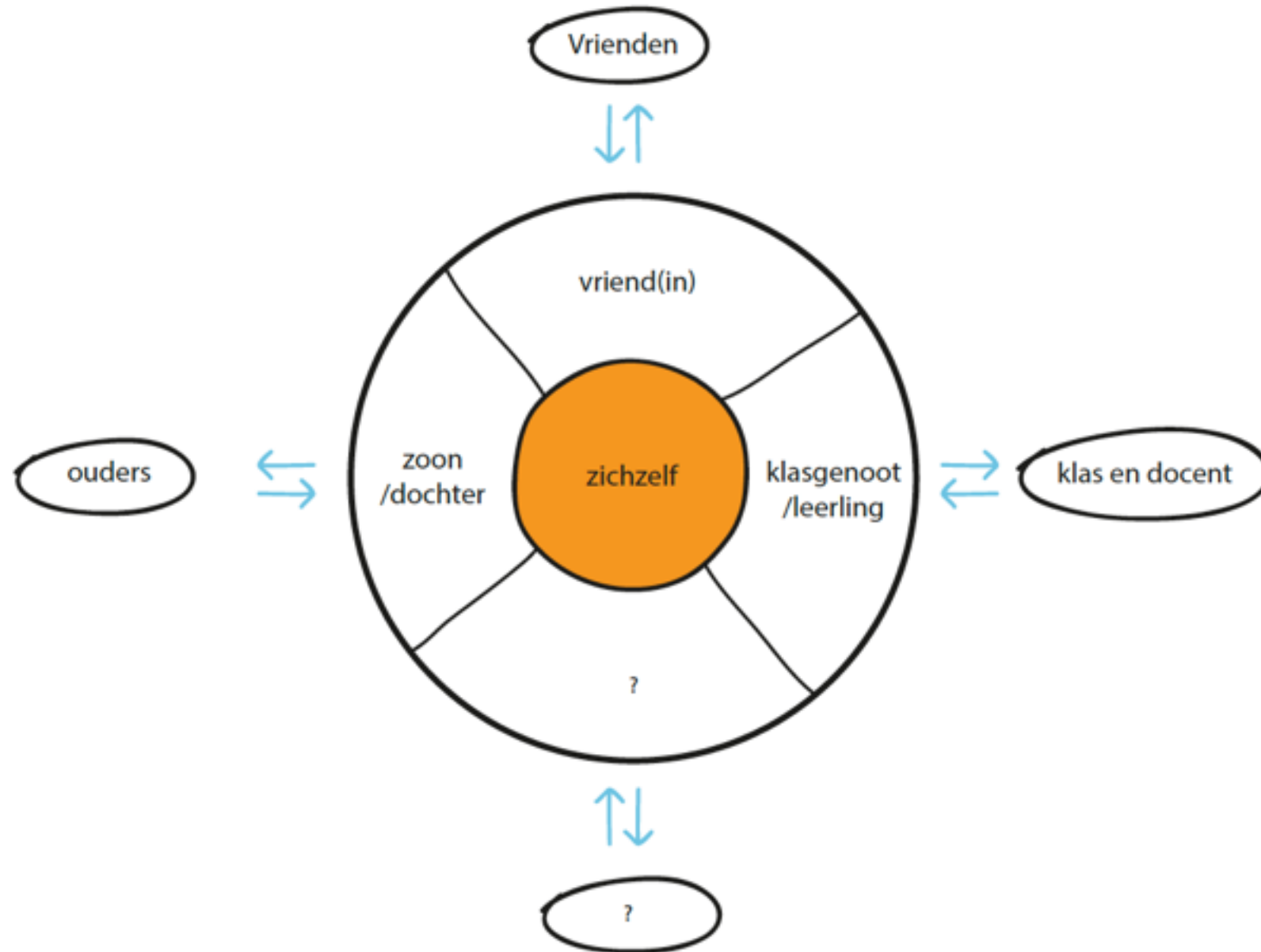
jongeren, organisaties, gemeente spreken niet dezelfde taal

Jezelf durven laten zien

kwetsbaar zijn is lastig en vraagt lef en samen oefenen

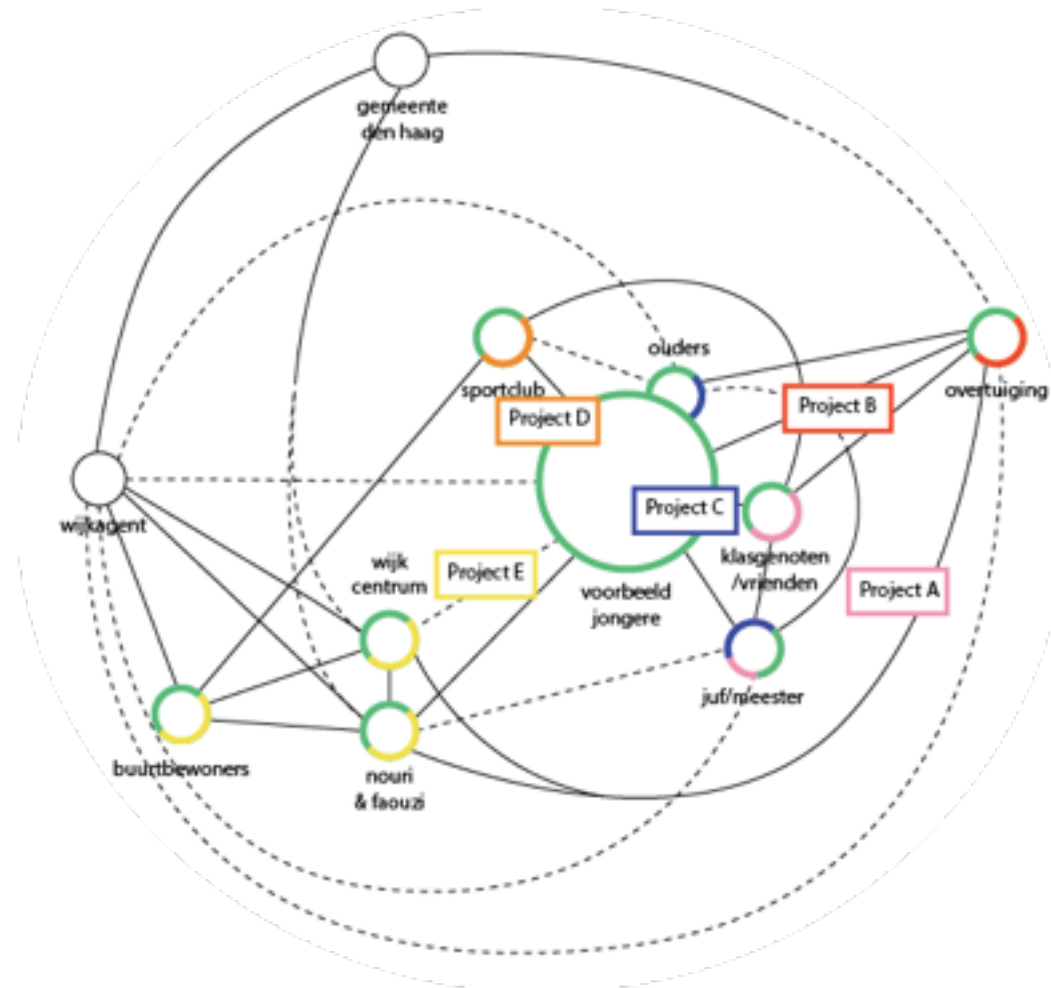
CONTEXT

analyse van direct betrokkenen

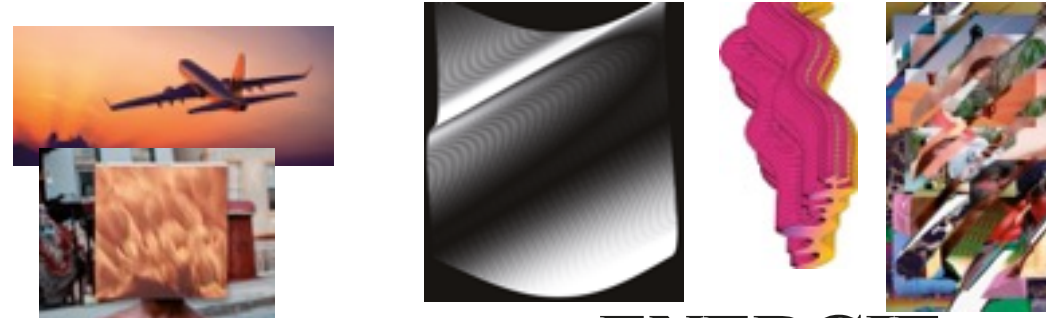
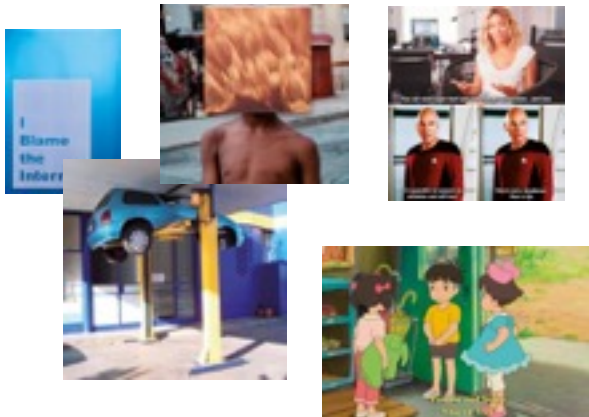
VELD

breder veld van stakeholders

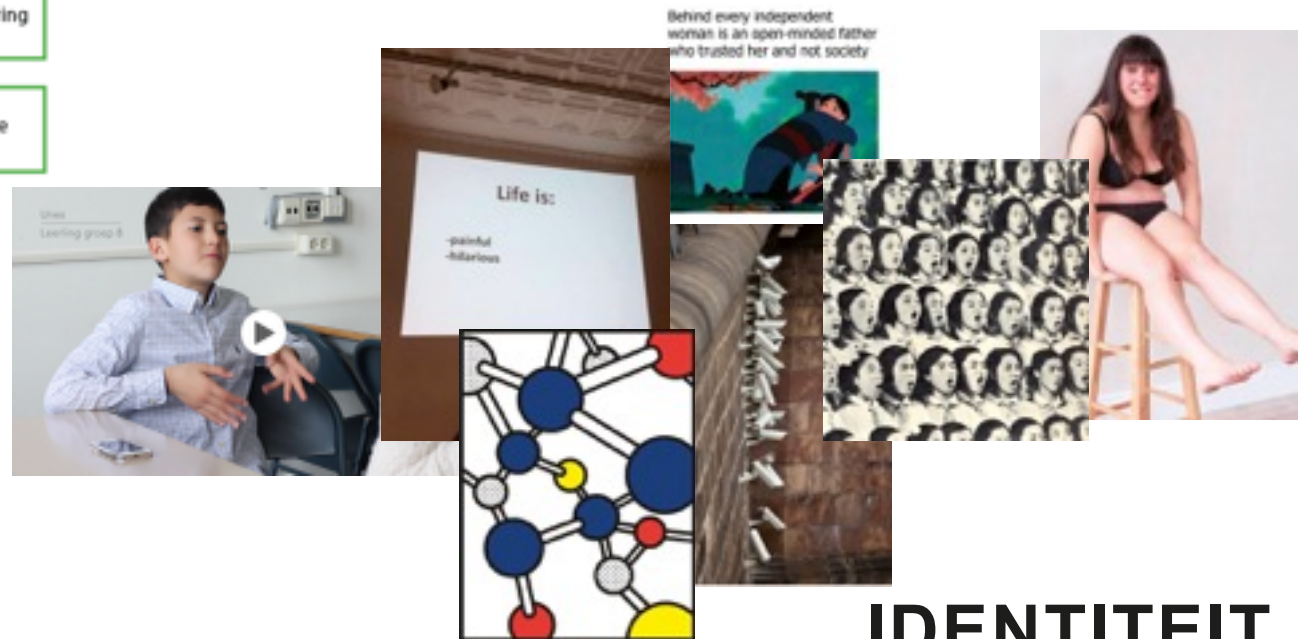

THEMA-ONDERZOEK in een breder veld

Radicalisering	Sportclub	Onderwijs	Religie	Familie	Werk
Identiteit	Identiteit	Identiteit	Identiteit	Identiteit	Identiteit
Idealen		Idealen	Idealen		Idealen
Toekomst-perspectief		Toekomst-perspectief	Toekomst-perspectief	Toekomst-perspectief	Toekomst-perspectief
Waardering	Waardering	Waardering	Waardering	Waardering	Waardering
Energie	Energie		toekomst perspectief		Energie

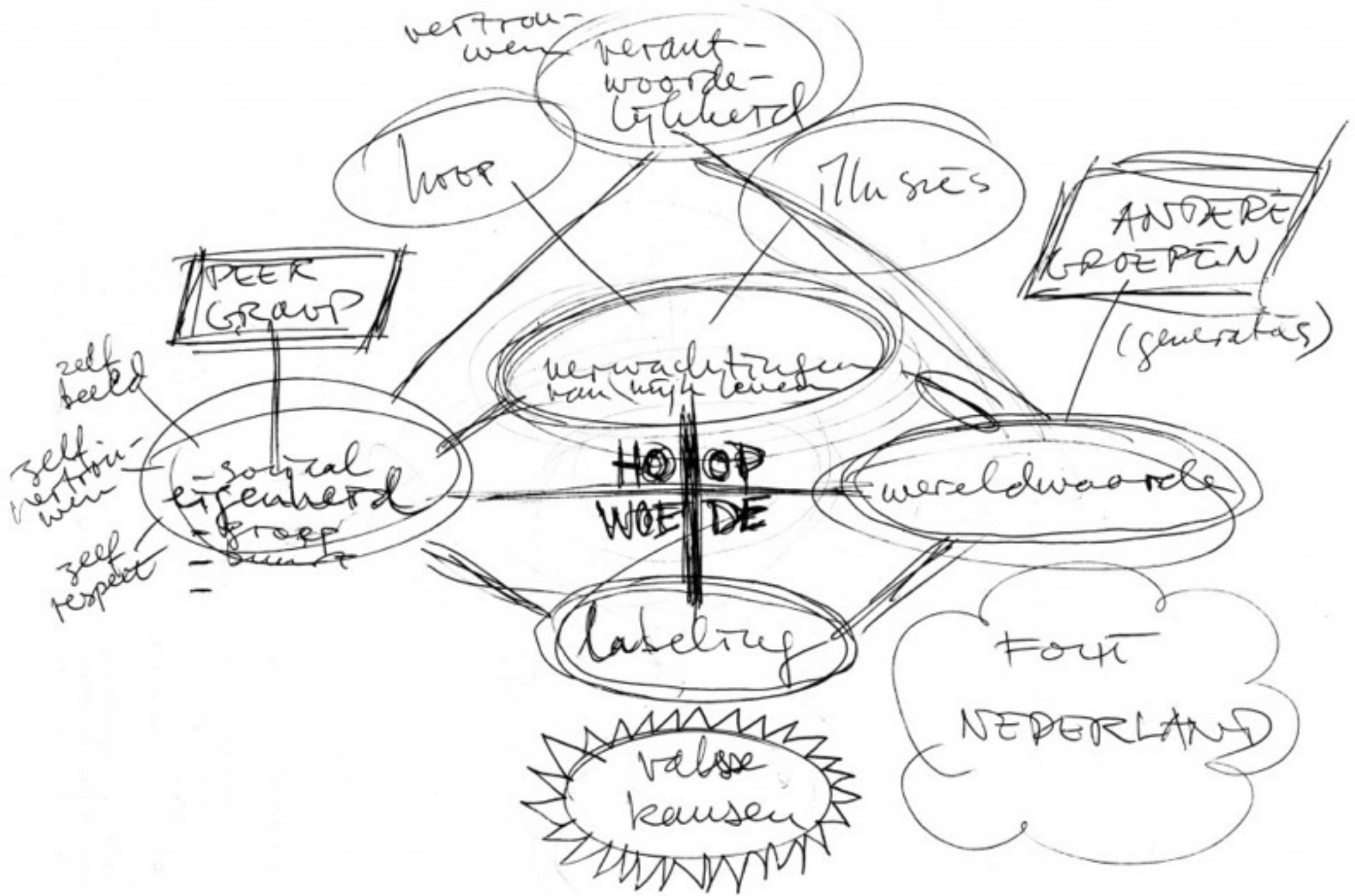

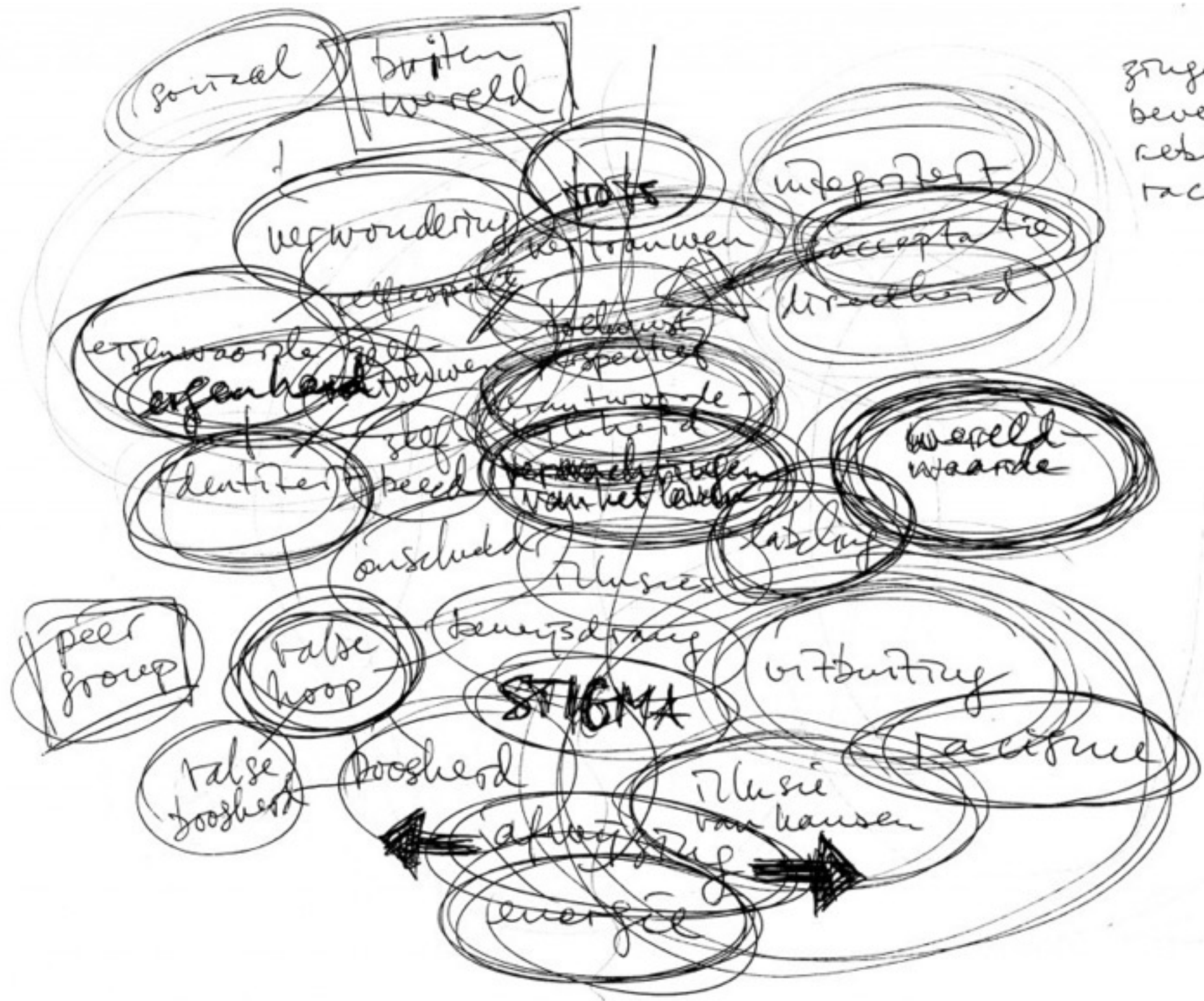
ENERGIE

IDENTITEIT

THEMA'S in het bredere veld

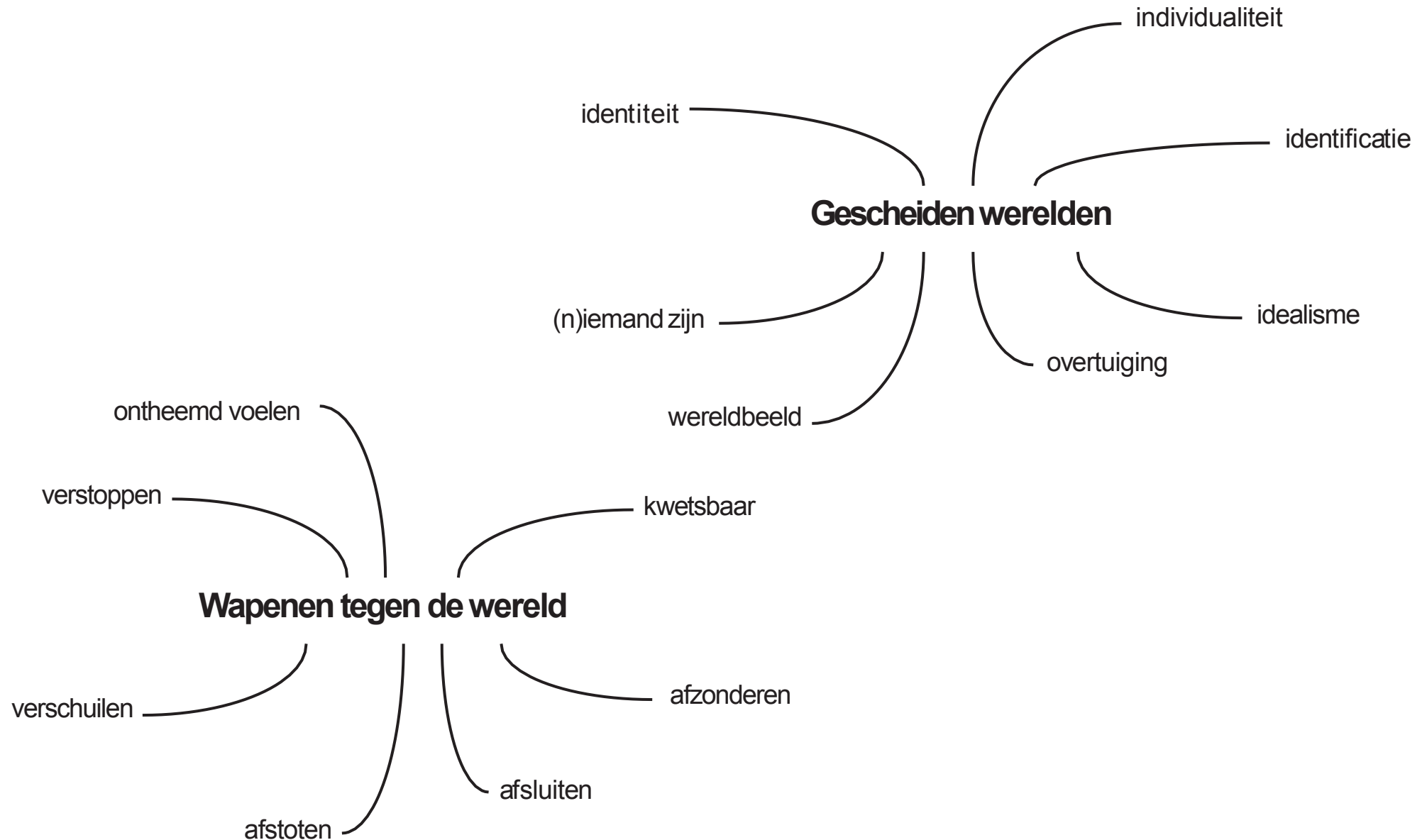

zorgzaam / de
bevestiging
rebellie
racisme

THEMA'S

onderliggend aan de problematiek

FASE 3 RE-FRAMING

Frames

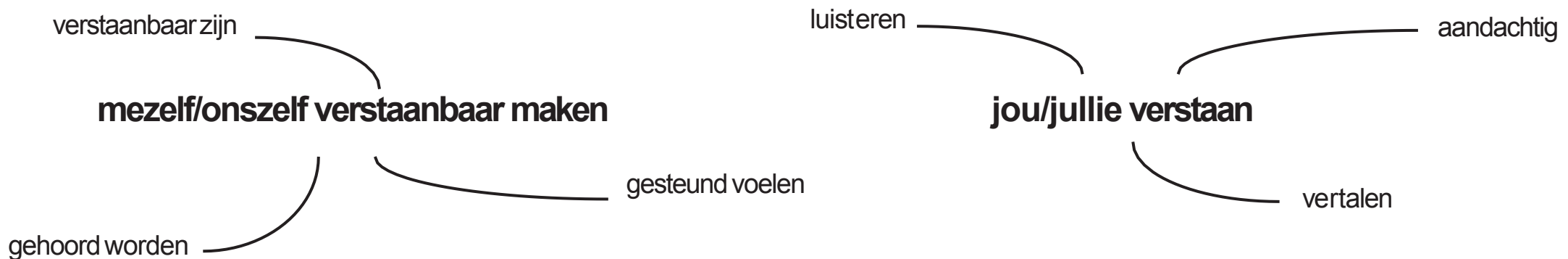
Interventions

FRAME

van gescheiden werelden, naar gedeelde werelden

Verbinden van parallelle werelden

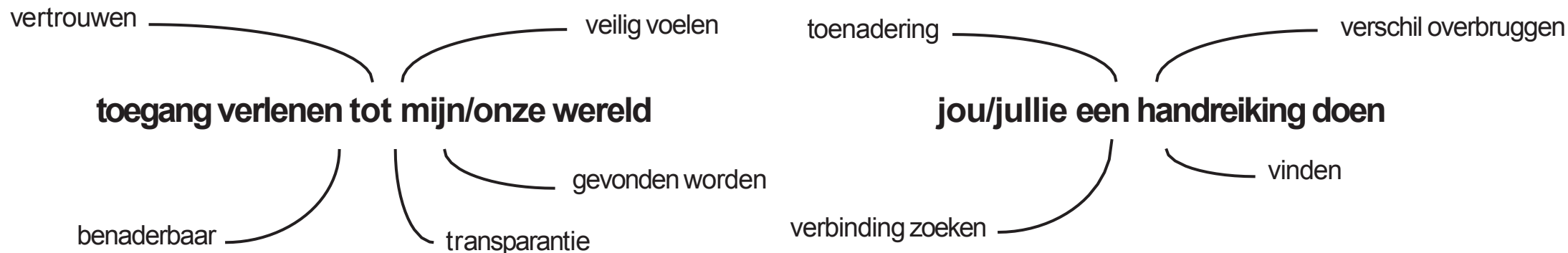
De wijkagent en jongerenwerker noemen het slaan van bruggen tussen werelden die elkaar niet vanzelfsprekend vinden hun belangrijkste taak. Nu ligt er nog te veel nadruk op de verschillen, maar we zouden de overeenkomsten beter moeten leren her- en erkennen.

FRAME

van wapenen tegen de wereld, naar de wereld ontwapenen

Sommige jongeren vechten op harde wijze tegen dingen waar zij in onze samenleving tegen aan lopen, zoals ongelijkheid. Hun harde aanpak kan vanuit de samenleving weerstand oproepen. Hoe kunnen we jongeren helpen om hun aanpak te verzachten en de wereld vreedzaam te ontwapenen?

INTERVENTIE 1 LEERLINGEN GROEP 7/8

Nieuwe toepassing van het spel **over de streep** waarbij leerlingen zelf de stellingen bedenken.

- Biedt ruimte om openhartig te praten over ervaringen.
- (Moeilijke) onderwerpen kunnen met behulp van stellingen bespreekbaar gemaakt worden.
- Leerlingen worden gestimuleerd om over waarden te praten en gedeelde waarden te vinden (zonder forceren).

Opdracht: Stap over de streep als...

Stellingen door leerlingen zelf aangeleverd:

- Als je vindt dat je arm bent als je geen merkkleding draagt
- Als je denkt dat alleen Marokkanen stelen
- Als je weleens gepest bent omdat je Marokkaan (buitenlands) bent
- Als je weleens gediscrimineerd bent
- Als je weleens gediscrimineerd hebt
- Als je ooit iets ergs hebt meegemaakt in de Schilderswijk
- Als je ooit iets hebt gestolen
- Als je ooit meegedaan hebt aan rellen
- Als je ergens mee zit, maar je niet durft te uiten
- Als je met niemand over je problemen kan praten
- Als je niet eerlijk durft te zijn tegenover je klasgenoten
- Als je zelf ook ooit wel eens aan vooroordelen hebt gedaan
- Als je iemand weleens hebt uitgescholden
- Als je weleens mee hebt gedaan met pesten
- Als je het leuk vindt/trots bent op de Schilderswijk
- Als je je niet helemaal Nederlands voelt, maar ook niet helemaal buitenlands (Marokkaans)
- Als je dit zelf eens ervaren hebt
- Als je Nederland een goed land vindt om in op te groeien
- Als je denkt dat je geen talent hebt
- Als je stiekem verliefd bent
- Als je je eenzaam voelt
- Als je je weleens naar voelt (over jezelf)
- Als je je schaamt voor jezelf
- Als je een talent hebt waar niemand vanaf weet
- Als je het spannend vindt om naar de middelbare school te gaan
- Als je wel eens jaloers bent op klasgenoten
- Als je je thuis voelt in de Schilderswijk

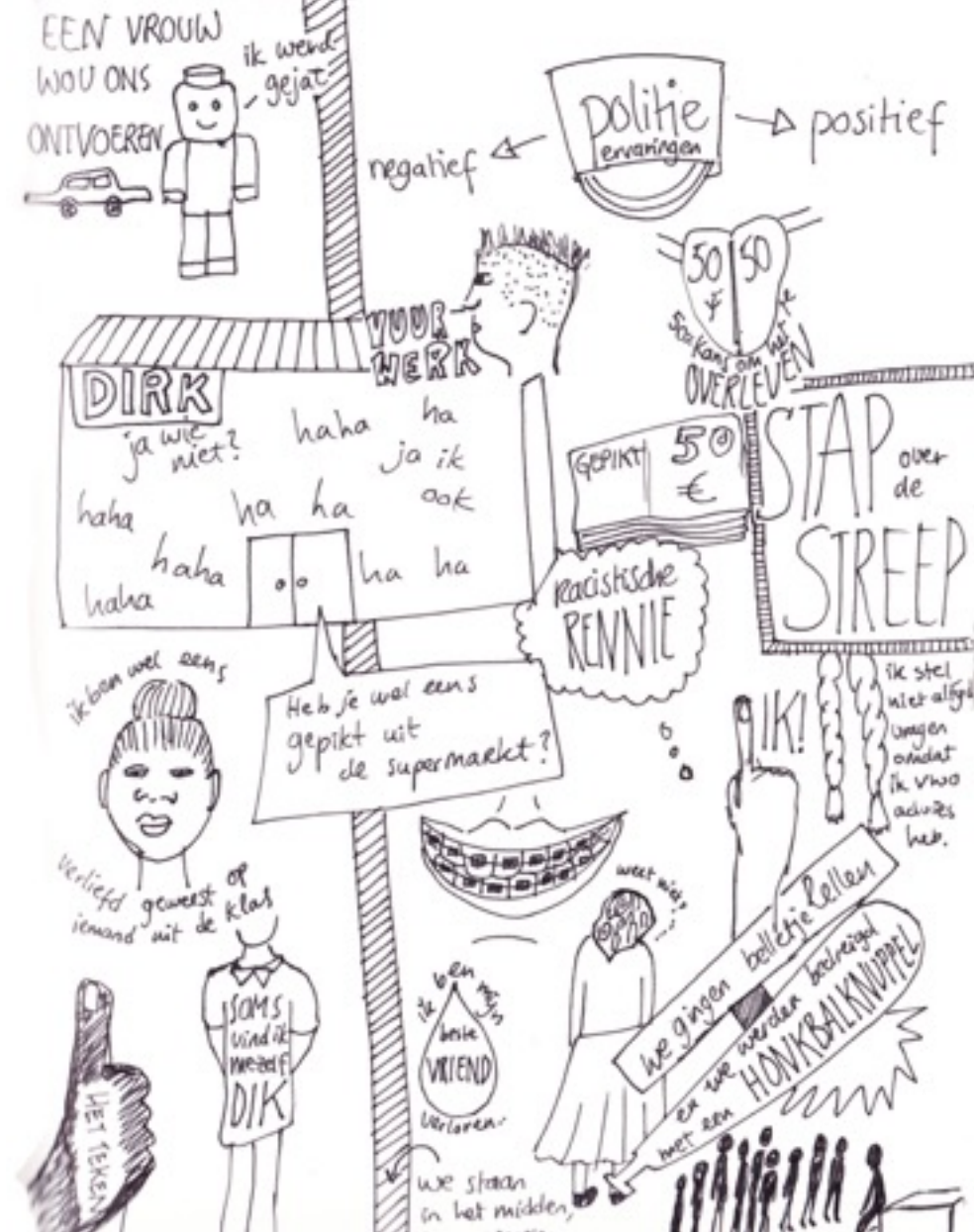

BEVINDINGEN

De leerlingen zijn erg open over hun ervaringen en durven elkaar persoonlijke vragen te stellen.

Leerlingen ervaren binnen de samenleving ongelijkheid. Ze zijn vooral verbaasd over dit onrecht en er (nog) niet boos over.

Docenten leerden nieuwe dingen over leerlingen en vinden de opdrachten waardevol voor de dynamiek van de klas.

INTERVENTIE 2 JEUGDHULP PROFESSIONALS

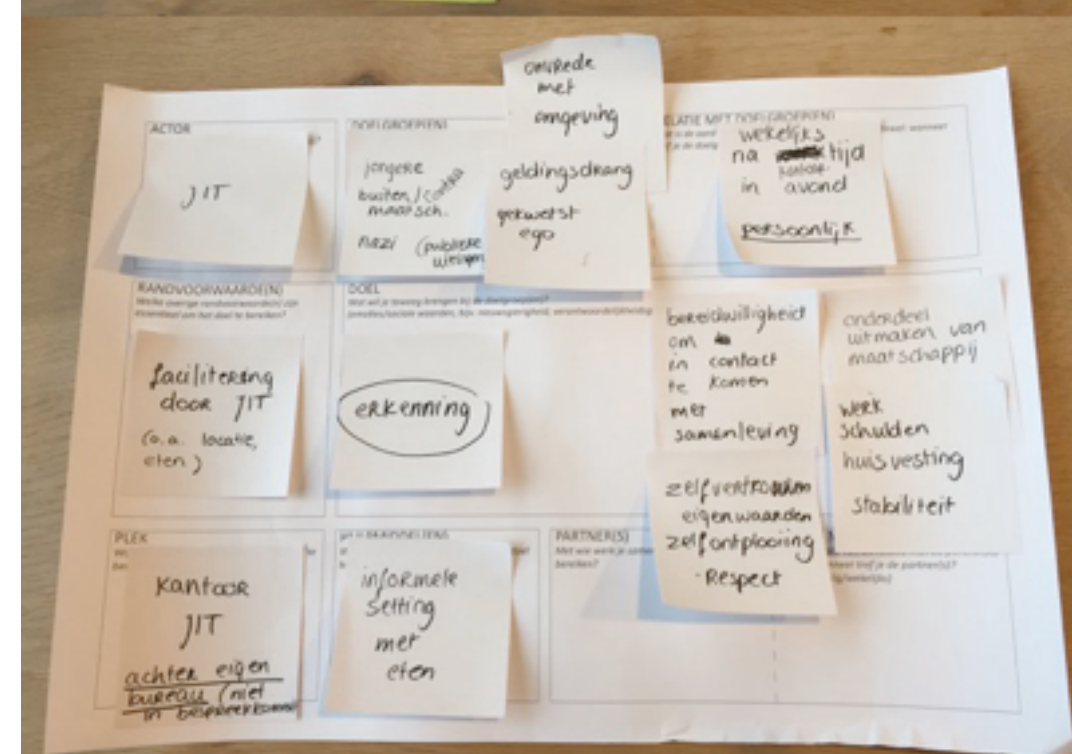
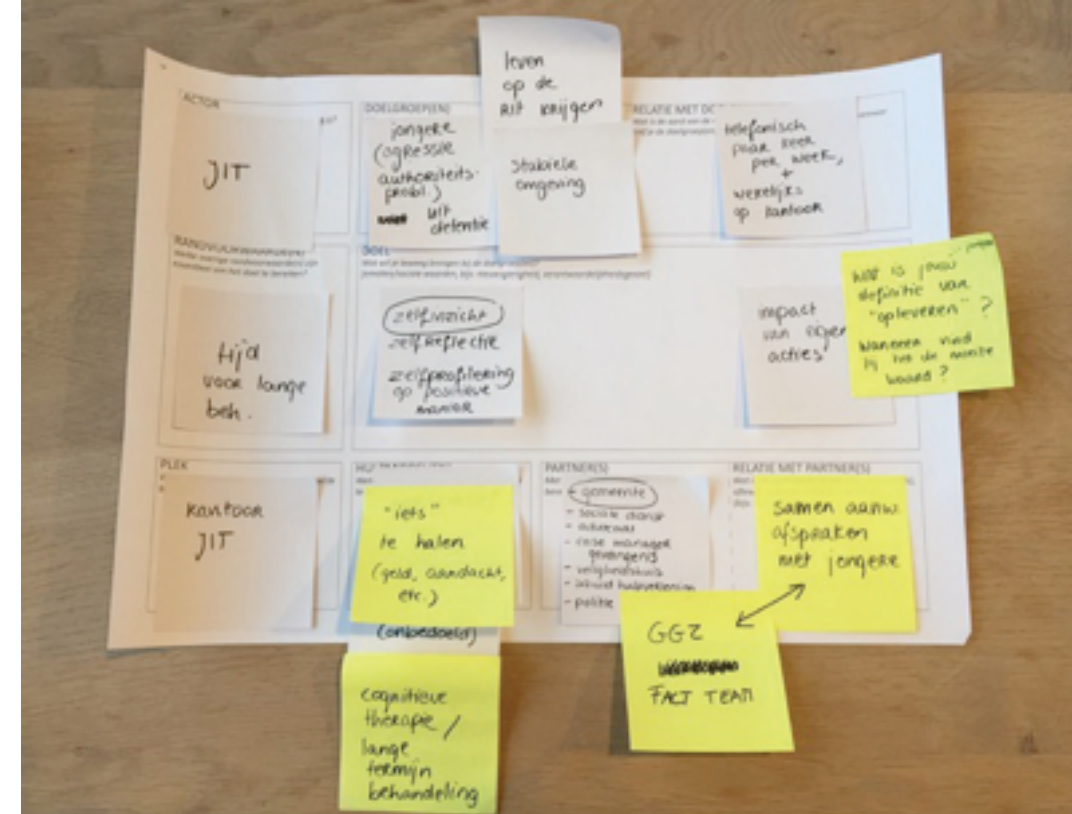
- Professionals tijdens werksessies de relaties tussen de verschillende betrokken personen uit laten beelden.
- Professionals gewenste veranderingen in deze relaties laten modelleren.

INTERVENTIE 3

JEUGDHULP PROFESSIONALS

In kaart brengen van succesvolle casussen tijdens werksessies met behulp van een ontwikkeld CANVAS.

BEVINDINGEN INTERVENTIE 2 & 3

Inzichtelijk maken op welke manieren professionals in de jeugdhulp situaties creëren waarin jongeren zich veilig voelen om vrijuit te spreken.

“ze geloven me pas na half zes”

Zorgen dat professionals kunnen leren van elkaars maatwerk.

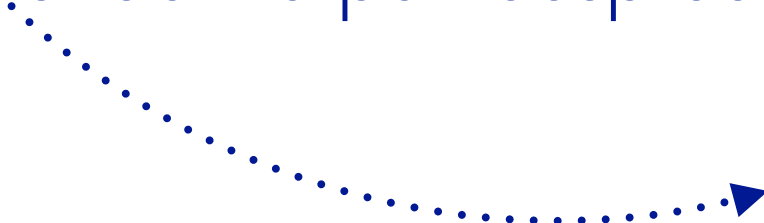
“we spreken elkaar te weinig”

Helpen om de formulering van de kerntaken en de wijze van evalueren zorgvuldiger af te stemmen op de praktijk.

“ik mocht geen cursus organiseren, omdat ‘onderwijs’ geen ‘dienst’ is van mijn organisatie”

INTERVENTIE 4 BUURTFILOSOFIE

- Gesprekssituaties creëren waarin betrokken buurtbewoners zich veilig voelen om vrijuit te spreken over de zorgen en frustraties over hun buurt.
- Hen helpen bewust te worden van het bestaan van meerdere waarheden.
- Beladen onderwerpen bespreekbaar maken.

"Jongens, laten we gewoon een beetje gaan filosoferen over dingen die belangrijk zijn en zo."
- betrokken buurtbewoner Moerwijk

FASE 4 ONTWERPEN

CANVAS

OFF THE RECORD

BUURTFILOSOFIE

SCRIPT

PROTOTYPE - CANVAS

Gesprekstoel voor groepen.

CANVAS

- Gesprekken houden over gevoelige onderwerpen.
- Bevindingen en doelstellingen in kaart te brengen in complexe trajecten of situaties.
- Inzicht krijgen in eigen en elkaars denkpatronen.
- Zoeken naar gedeelde waarden.

CANVAS

ACTOR

Welke persoon of partij vertegenwoordig jij?

DOELGROEP(EN)

Wie wil je bereiken?

RELATIE MET DOELGROEP(EN)

– SOORT

Wat is de aard van jouw relatie met de doelgroep(en)?
(bijv. informeel, professioneel)

– PLEK

Waar tref je de doelgroep(en)?

– TIJD

Wanneer en hoe vaak tref je de doelgroep(en)?

HULPMIDDEL(EN)

Welk(e) hulpmiddel(en) zet je in om de doelstellingen te bereiken?

DOELSTELLINGEN

– DOEL

Wat wil je concreet met de doelgroep bereiken?

– CONTEXT

Welke omgevingsfactoren voor de doelgroep zijn daarvoor nodig?
(bijv. huisvesting, support ouders)

– KERNWAARDE(N)

Wat wil je teweeg brengen bij de doelgroep?
(bijv. zelfinzicht, nieuwsgierigheid, verantwoordelijkheidsgevoel)

RANDVOORWAARDE(N)

Wat heb jij verder nog nodig om de doelstellingen te bereiken?

PARTNER(S)

Met wie werk je samen om de doelstellingen te bereiken?

RELATIE MET PARTNER(S)

– SOORT

Wat is de aard van jouw relatie met de partner(s)?

– PLEK

Waar tref je de partner(s)?

– TIJD

Wanneer en hoe vaak tref je de partner(s)?

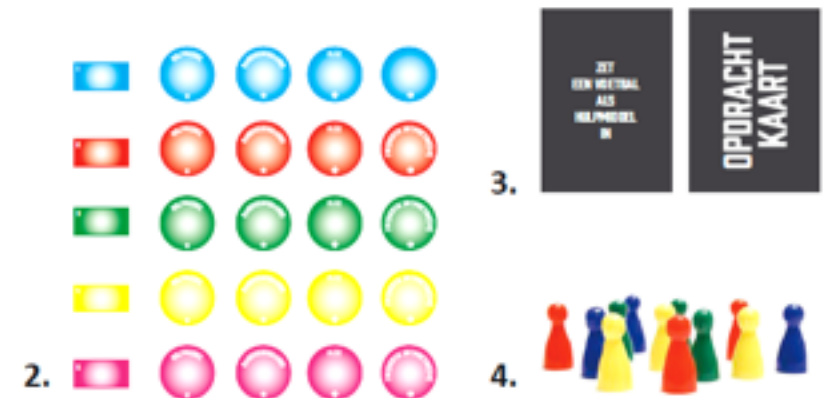
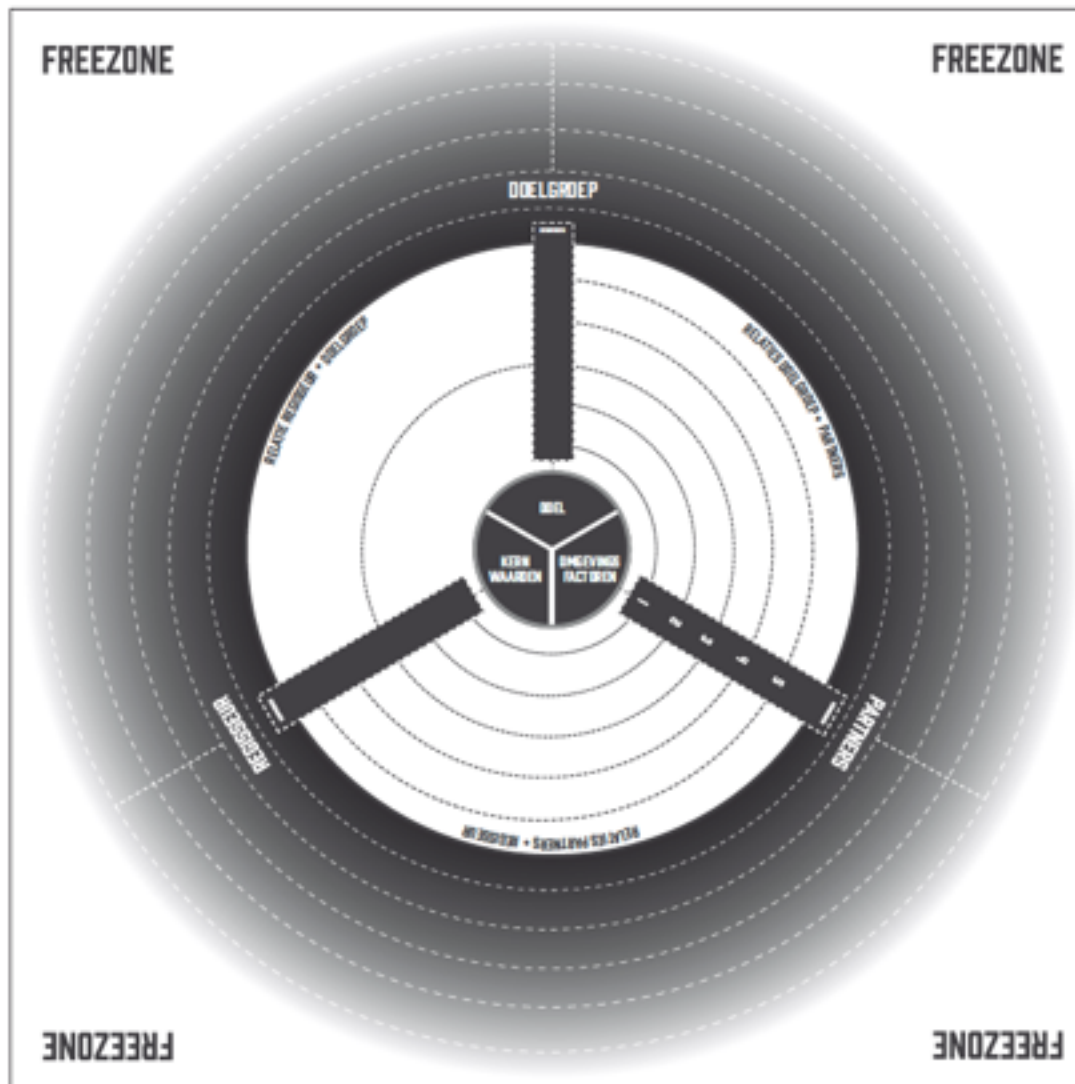
PROTOTYPE - OFF THE RECORD

Variant op het CANVAS.

- Gespreksspel voor transparant en dynamisch overleg in jeugdhulp trajecten.
- Creëren van speelruimte om bestaande en nieuwe relaties vorm te geven.
- Bevragen van standaard denk- en rolpatronen.
- Resultaat is een actieplan waarin kernwaarden voor de jongere centraal staan.

ONDERDELEN SPEL OFF THE RECORD

1. Speelveld
2. Invulkaarten deelnemers en invulfiches relatiefactoren
3. Opdrachtkaarten FREEZONE
4. Pionnen
5. Lijst omgevingsfactoren en kernwaarden

OMGEVINGSFACTOREN	KERNWAARDEN*		
1. Aankomst	41. Betrouwbaarheid	81. Liefde	121. Gevoel
2. Aankomst	42. Betrouwbaarheid	82. Liefde	122. Gevoel
3. Aankomst	43. Betrouwbaarheid	83. Liefde	123. Gevoel
4. Aankomst	44. Betrouwbaarheid	84. Liefde	124. Gevoel
5. Aankomst	45. Betrouwbaarheid	85. Liefde	125. Gevoel
6. Aankomst	46. Betrouwbaarheid	86. Liefde	126. Gevoel
7. Aankomst	47. Betrouwbaarheid	87. Liefde	127. Gevoel
8. Aankomst	48. Betrouwbaarheid	88. Liefde	128. Gevoel
9. Aankomst	49. Betrouwbaarheid	89. Liefde	129. Gevoel
10. Aankomst	50. Betrouwbaarheid	90. Liefde	130. Gevoel
11. Aankomst	51. Betrouwbaarheid	91. Liefde	131. Gevoel
12. Aankomst	52. Betrouwbaarheid	92. Liefde	132. Gevoel
13. Aankomst	53. Betrouwbaarheid	93. Liefde	133. Gevoel
14. Aankomst	54. Betrouwbaarheid	94. Liefde	134. Gevoel
15. Aankomst	55. Betrouwbaarheid	95. Liefde	135. Gevoel
16. Aankomst	56. Betrouwbaarheid	96. Liefde	136. Gevoel
17. Aankomst	57. Betrouwbaarheid	97. Liefde	137. Gevoel
18. Aankomst	58. Betrouwbaarheid	98. Liefde	138. Gevoel
19. Aankomst	59. Betrouwbaarheid	99. Liefde	139. Gevoel
20. Aankomst	60. Betrouwbaarheid	100. Liefde	140. Gevoel
21. Aankomst	61. Betrouwbaarheid	101. Liefde	141. Gevoel
22. Aankomst	62. Betrouwbaarheid	102. Liefde	142. Gevoel
23. Aankomst	63. Betrouwbaarheid	103. Liefde	143. Gevoel
24. Aankomst	64. Betrouwbaarheid	104. Liefde	144. Gevoel
25. Aankomst	65. Betrouwbaarheid	105. Liefde	145. Gevoel
26. Aankomst	66. Betrouwbaarheid	106. Liefde	146. Gevoel
27. Aankomst	67. Betrouwbaarheid	107. Liefde	147. Gevoel
28. Aankomst	68. Betrouwbaarheid	108. Liefde	148. Gevoel
29. Aankomst	69. Betrouwbaarheid	109. Liefde	149. Gevoel
30. Aankomst	70. Betrouwbaarheid	110. Liefde	150. Gevoel
31. Aankomst	71. Betrouwbaarheid	111. Liefde	151. Gevoel
32. Aankomst	72. Betrouwbaarheid	112. Liefde	152. Gevoel
33. Aankomst	73. Betrouwbaarheid	113. Liefde	153. Gevoel
34. Aankomst	74. Betrouwbaarheid	114. Liefde	154. Gevoel
35. Aankomst	75. Betrouwbaarheid	115. Liefde	155. Gevoel
36. Aankomst	76. Betrouwbaarheid	116. Liefde	156. Gevoel
37. Aankomst	77. Betrouwbaarheid	117. Liefde	157. Gevoel
38. Aankomst	78. Betrouwbaarheid	118. Liefde	158. Gevoel
39. Aankomst	79. Betrouwbaarheid	119. Liefde	159. Gevoel
40. Aankomst	80. Betrouwbaarheid	120. Liefde	160. Gevoel

1. 5.

TOELICHTING SPEELVELD OFF THE RECORD

betrokken partijen

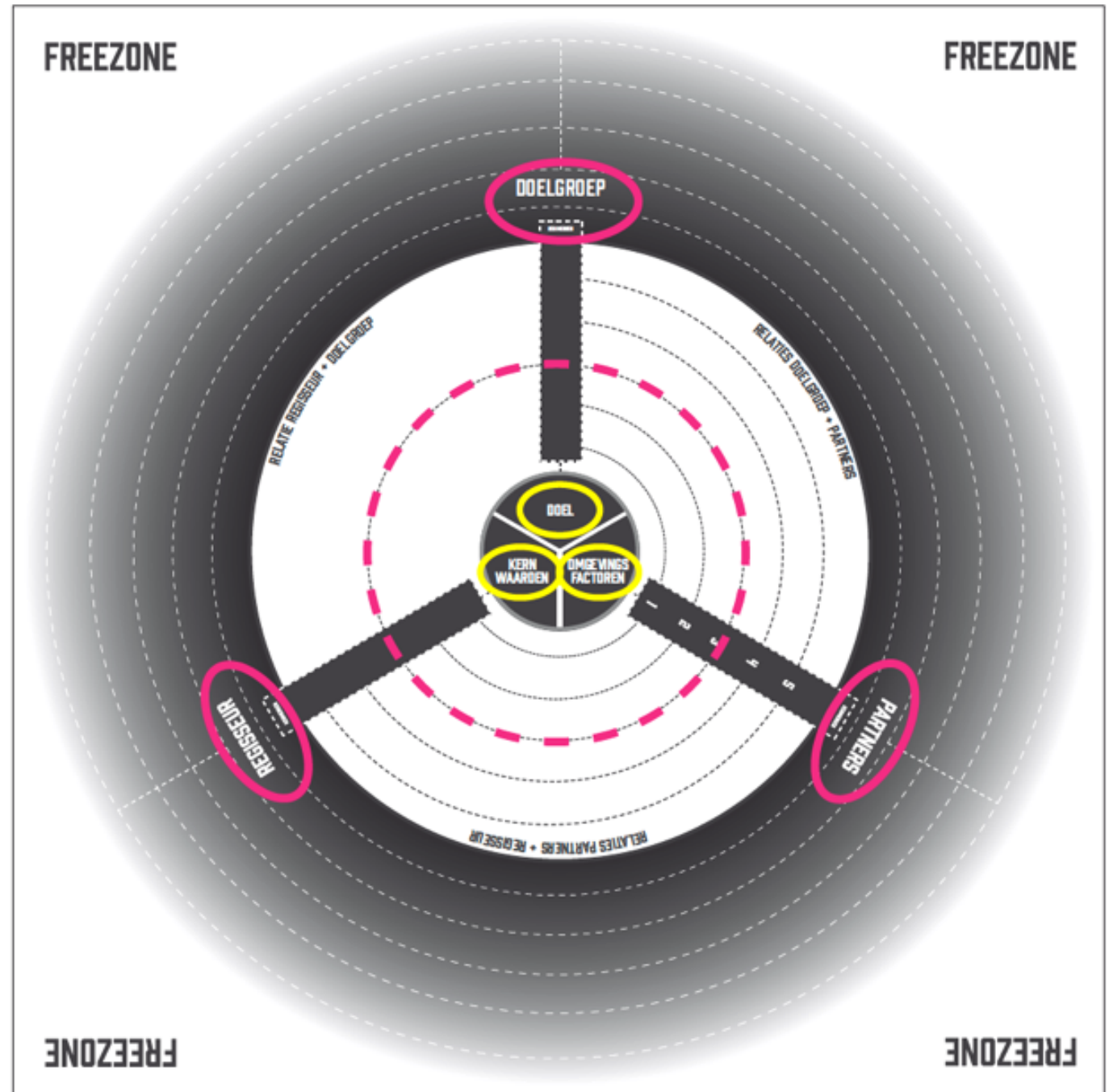
- doelgroep
- actor
- partner(s)

doelstellingen

- doel
- context
- kernwaarde(n)

relaties

- soort
- plek
- tijd
- hulpmiddel(en)
- randvoorwaarde(n)

SPELVERLOOP OFF THE RECORD

ronde 1: MAP

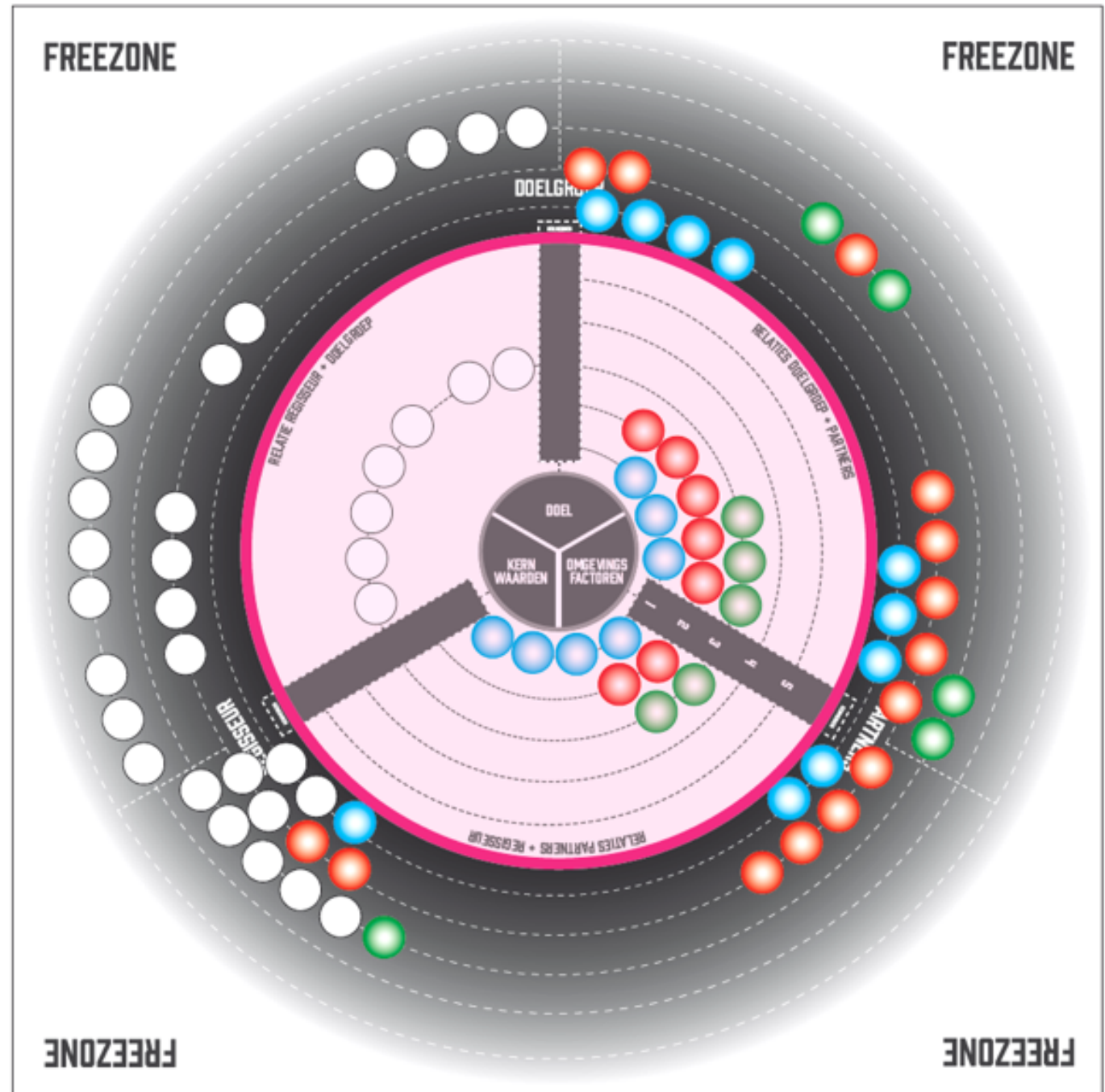
Mapping:
in kaart brengen van de bestaande
relaties en de kernopgaven.

ronde 2: FREEZONE

Improviseren, Omdenken &
Storytelling:
bestaande relaties herdefiniëren
en nieuwe relaties vormgeven
middels speelse denkoefeningen.

ronde 3: MAP

Prototyping:
actieplan maken door de
kernopgaven en de gewijzigde
en/of nieuwe relaties in kaart te
brengen.

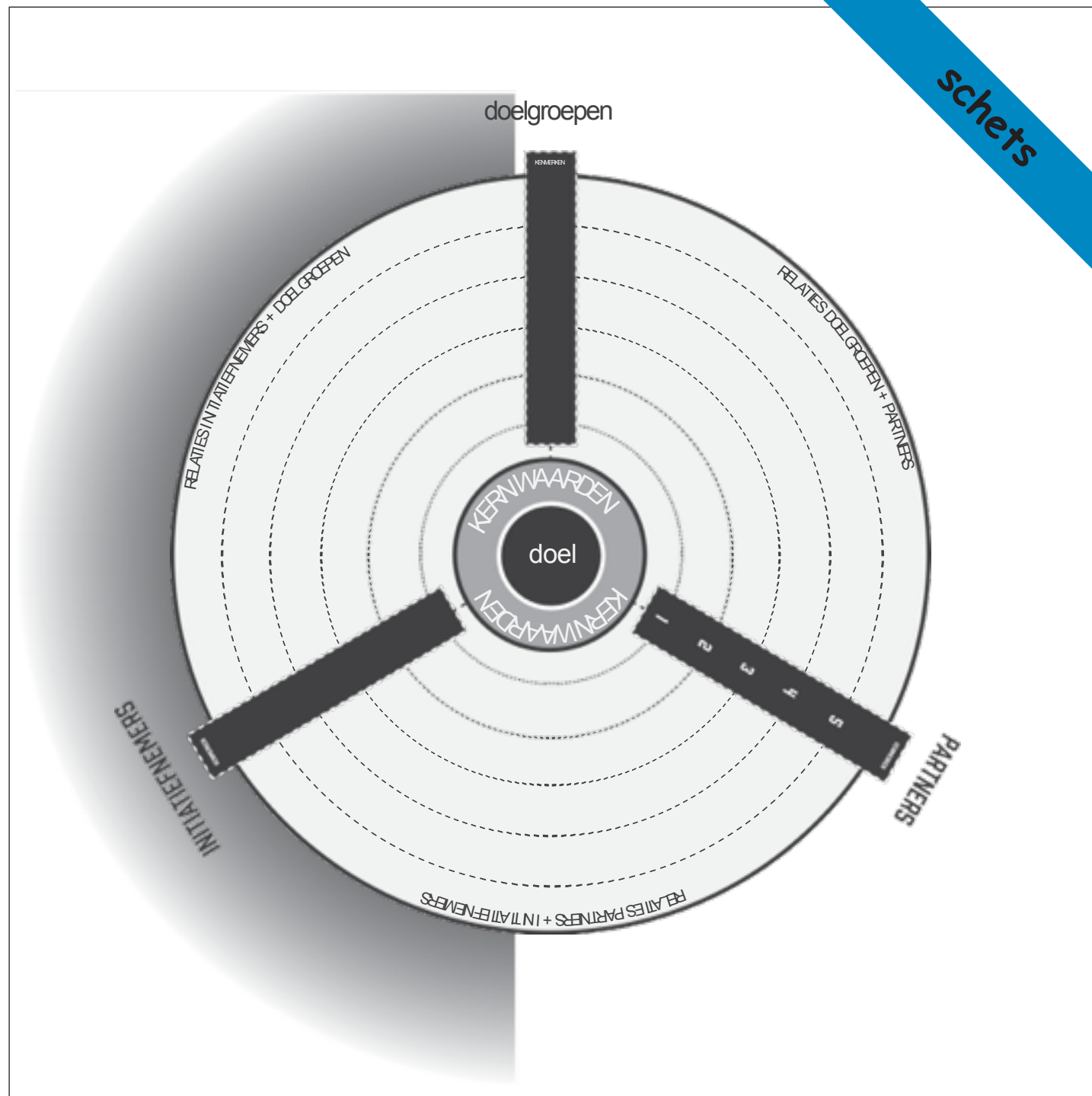

PROTOTYPE - BUURTFILOSOFIE

Variant op het gesprekspel OFF THE RECORD.

- Biedt openingen voor filosofische gesprekken in een buurt.
- Frustraties en zorgen over de buurt worden op tafel gelegd.
- Spelenderwijs in gesprek gaan over gevoelige onderwerpen.
- Inzicht krijgen in eigen en elkaars denkpatronen.
- Stimuleren van wederzijds begrip.

ONTWERP SPEL BUURTFILOSOFIE

“Door op buurtniveau een filosofisch kwalitatief beter gesprek te voeren kun je jongeren laten zien en horen, dat je geïnteresseerd bent in wat ze te vertellen hebben en dat er plek voor hen is in deze samenleving. Er worden veel gesprekken niet gevoerd, die wel gevoerd zouden moeten worden. Dit kan in samenwerking met scholen, bibliotheken ed.”

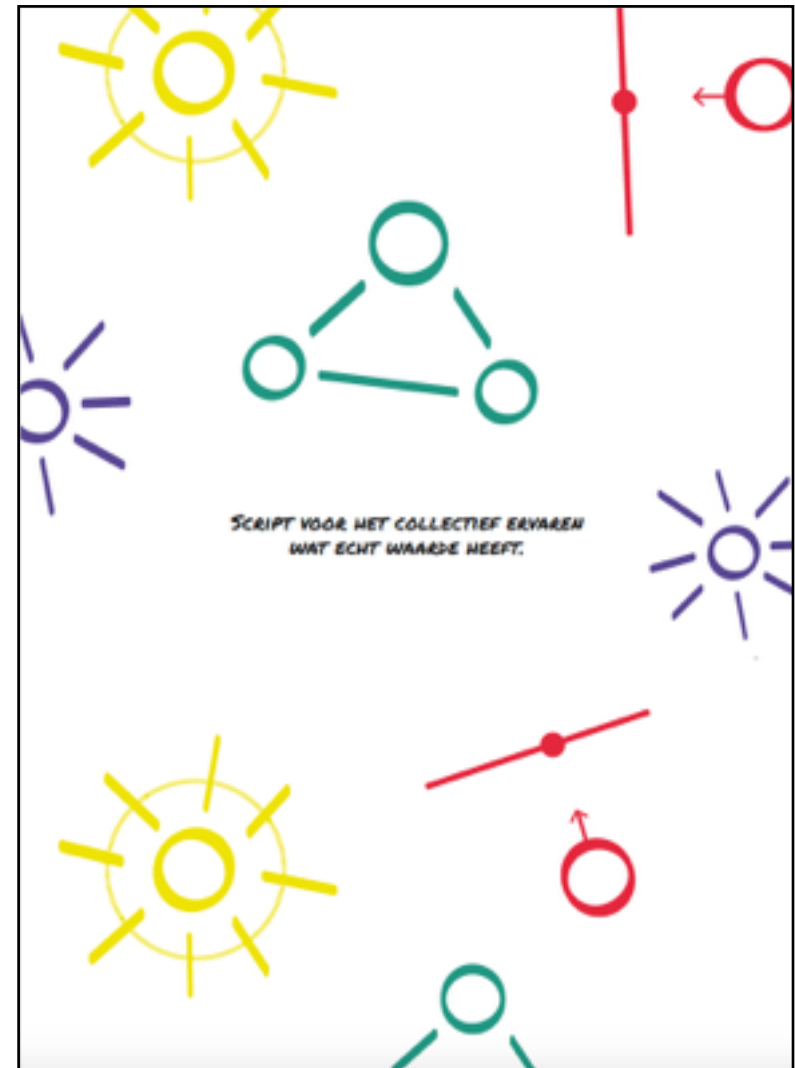
- Dick Rijken (Lector en psycholoog)

PROTOTYPE - SCRIPT

Een programma voor leerlingen van groep 7/8, dat bestaat uit vier fases (de scenes).

Programma onderdelen

- een script voor de leerkracht met groeps- en individuele opdrachten, spellen en gesprekstechnieken.
- opdrachtkaarten voor de leerlingen.
- een template voor een projectmuur die zichtbaar maakt wat er speelt.

TEMPLATE PROJECTMUUR

[illegible]

(ONT)FILTEREN

wat ging er goed? _____

wat was lastig? _____

wat hebben we geleerd? _____

wat is het belangrijkste thema dat naar boven kwam? _____

[illegible]

UITGANGSPUNTEN

- De opdrachten in het script komen uit de ontwerp- en theaterwereld, waarin fouten maken en ervan leren dagelijkse gang van zaken is.
- Centraal staat de wisselwerking tussen groep en individu.
- De opdrachten stimuleren leerlingen persoonlijke verhalen en gedachten ongefilterd te delen.
- De projectmuur wordt gebruikt om overzichten te maken en samen te reflecteren.

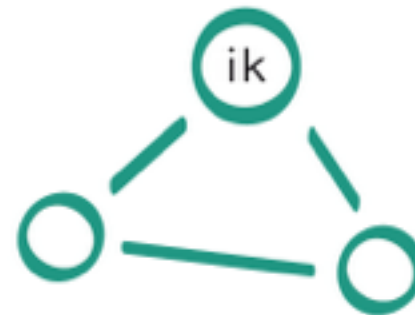
De basis van het programma —> 4 vaardigheden die onmisbaar zijn in de huidige samenleving.

improviseren

(ont)filteren

verbinden

vooruit kijken

**WAAR STA
IK NU?**

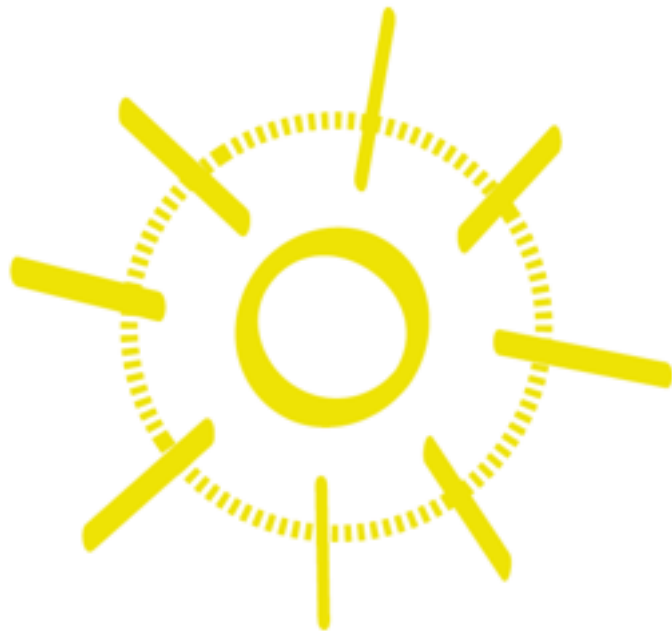
**WAAR WIL
IK NAARTOE?**

↓
**HOE KOM
IK DAAR?**

IMPROVISEREN

Als leerlingen goed leren improviseren dan kan dit hen helpen in de omgang met onvoorziene omstandigheden en veranderingen.

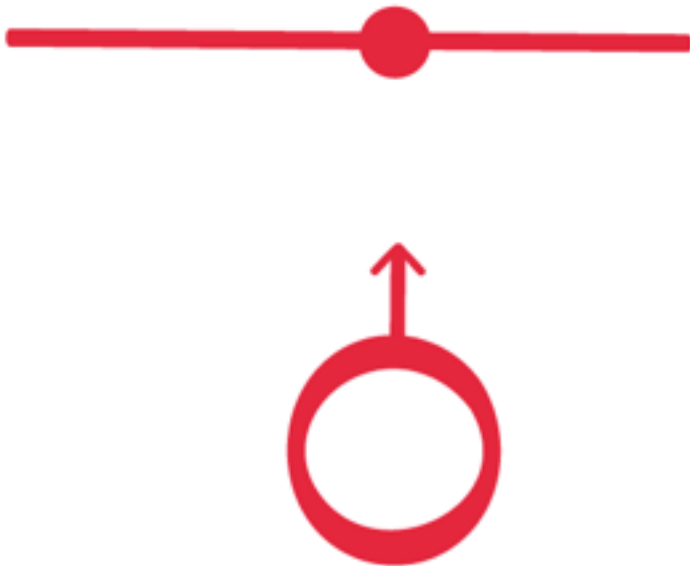
(ONT)FILTEREN

Door met elkaar te communiceren zonder filters kan er een diepgaande en bredere kennismaking plaatsvinden. Zijn er gedeelde ervaringen en opvattingen of juist niet?

VERBINDEN

Zoektocht naar de kracht van het individu en de groep. Binnen de groep kunnen ze veel leren, zoals compromissen sluiten en omgaan met teleurstelling en frustratie.

VOORUIT KIJKEN

We dromen allemaal over de toekomst. Hoe denken de leerlingen hier over? Hoe kunnen zij hun idealen bereiken? Kunnen ze er mee omgaan als dingen anders lopen dan zij wensen?

Leerling opdrachtkaarten

Met wie of wat voel jij je het meest verbonden?

kaart 9

Verzin een vraag voor je klasgenoten voor het 'Over de Streep' spel.

Stap over de streep als...

Hoe komt dat?

kaart 4

DIT IS EEN BRIEF VOOR MIJ.

Stel je voor, je loopt van school naar huis. En je komt jezelf tegen, maar dan jezelf die al 20 jaar oud is. Waarschijnlijk schrik je je eerst rot, maar waarschijnlijk ben je dan toch wel erg nieuwsgierig. Waar zou je wonen als je 20 bent? En is je beste vriend nog steeds je beste vriend? Eerlijk is eerlijk, grote kans dat dit niet gebeurt. En dat je nog een jaar of 8 moet wachten tot je hier antwoord op krijgt.

Maar je kan wel een brief schrijven voor jezelf, vandaag versturen en in de mail krijgen als je 20 jaar oud bent.

Schrijf een brief voor jezelf als je 20 jaar oud bent. Neem de volgende vragen hierin mee:

Wat is het leukste en wat is het moeilijkste in je leven wat je tot nu toe hebt meemaakt?

Hoe denk je dat je leven eruit ziet als je 20 jaar bent?

Denk aan waar je woont, wat voor werk je zou doen of dat je studeert, wat voor hobby's je hebt, wat voor kleding je draagt.

Wat is je grootste wens voor jezelf en voor anderen als je 20 bent?

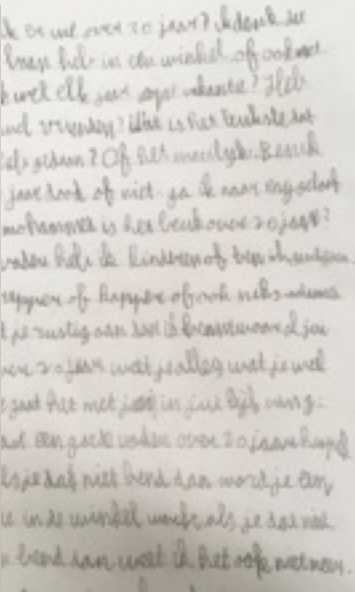
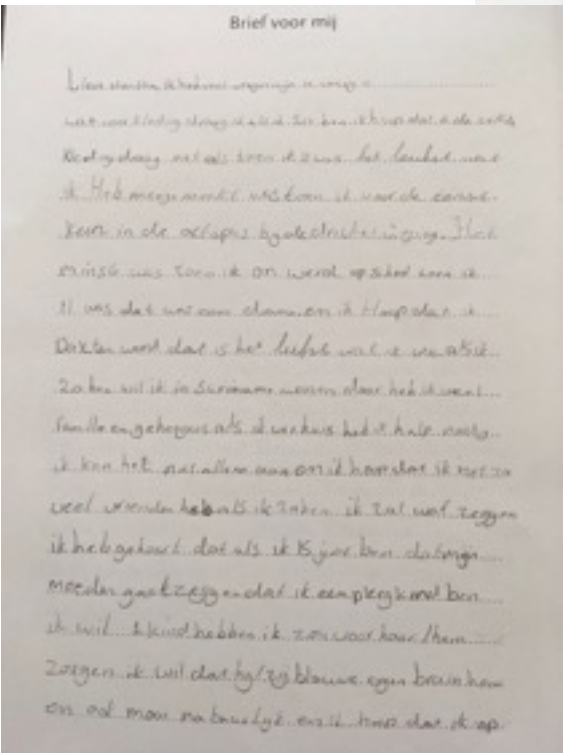
Welke dingen zou je niet willen missen uit je leven nu, als je straks 20 jaar bent? Zijn er mensen die je niet wilt missen?

Hoe ga je op de plek komen waar je graag wilt zijn over 20 jaar? Kun je dat helemaal alleen of heb je hulp nodig?

Is het erg als de toekomst er misschien toch anders uitziet dan je nu zou willen?

Heb je een tip voor jezelf?

kaart 12

op de voetbalclub
over 8 jaar

op vakantie
over 9 jaar

op facebook
over 12 jaar

in het zwembad
over 13 jaar

in de keuken
over 15 jaar

bij de kapper
over 18 jaar

Toekomst scenario kaartjes

FASE 4

NIEUWE

RONDE

NIEUWE

KANSEN

TRANSFORMATIE & INTEGRATIE

Partijen die open staan voor het testen en doorontwikkelen van prototypen:

CANVAS en OFF THE RECORD

- Jeugd Interventie Team
- De Haagse Hogeschool (Juliette Santegoeds)
minor Neighborhood Governance
- Jay Navarro Oviedo (Just Common People)

BUURTFILOSOFIE

- Buurtraad (Serferaaz Elahi)
- Community Center Moerwijk (M. de Cock en N. van Dijck)
- Avonden 'Burgerschapsles' (met Jay Navarro Oviedo)
- Integratie in onderzoeksplatform 'Connected Learning'
- Integratie in 'Innolabs' door Gemeente Den Haag

SCRIPT

Een pilot vindt plaats op de zomerschool van Samen10plus (onderdeel van stichting 'De Haagse Scholen') in de zomer van 2017.

supervisie

Dick Rijken, Paul Gofferjé en Kees Dorst

team leaders

Eefje Cobussen (pedagoog/psycholoog)
Martine Zoeteman (architect)

team

Madelaine Berlis (ontwerper)
Lotte Biesheuvel (ontwerper)
Anna Berlis (filmmaker/regisseur)

met dank aan

Harold Bijl, Jacqueline Bronneberg, Nouri Channo,
Mayke de Cock, Nynke van Dijck, Serferaaz Elahi,
Jenthe Furrer, Sophie de Graaf, Krijn Hermans,
Jeugd Interventie Team, Jay Navarro Oviedo,
Jim van Nieuwenhuizen, Ruby-Ann Timme,
Eric Spruijt, Sophie Verberge, Marieke Veere Vonk,
WE-ARE-AMP.

mede mogelijk gemaakt door

Gemeente Den Haag, Ministerie van Veiligheid en
Justitie, Stichting DOEN (BankGiro Loterij Fonds),
De Haagse Hogeschool

www.beyond-social.org/issue-3